GENERALINIO ADVOKATO
MACIEJ SZPUNAR IŠVADA,
pateikta 2020 m. sausio 15 d.[1]

Byla C-753/18

Föreningen Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå u.p.a. (Stim),
Svenska artisters och musikers intresseorganisation ek. för. (SAMI)
prieš
Fleetmanager Sweden AB,
Nordisk Biluthyrning AB

(*Högsta domstolen* (Aukščiausiasis Teismas, Švedija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Intelektinė nuosavybė – Autorių teisės ir gretutinės teisės – Direktyva 2001/29/EB – 3 straipsnio 1 dalis – Direktyva 2006/115/EB – 8 straipsnio 2 dalis – Sąvoka „viešas paskelbimas“ – Automobilių, kuriuose standartiškai įrengti radijo imtuvai, nuomos bendrovė“

Įvadas

1. Mažai Sąjungos teisės klausimų per trumpą laiką lėmė tiek daug Teisingumo Teismo sprendimų, kaip klausimas, susijęs su sąvoka „viešo paskelbimo teisė pagal autorių teises“[2]. Ši gausi, bet neišvengiamai fragmentiška jurisprudencija netgi buvo pavadinta labirintu, o pats Teisingumo Teismas – Tesėju[3].

2. Nors ši byla neleidžia visiškai susisteminti šios jurisprudencijos[4], ji suteikia Teisingumo Teismui progą nustatyti kelis bendruosius principus, leidžiančius tiksliau apibrėžti tai, kas priskirtina viešo paskelbimo teisei, ir tai, kas jai nepriskirtina. Konkrečiau kalbant, ši byla pirmiausia susijusi su svarbiausiu viešo paskelbimo elementu – paskelbimo veiksmu.

1 Originalo kalba: prancūzų.

2 Šiam klausimui nuo 2005 m. birželio 2 d. Sprendimo *Mediakabel* (C-89/04, EU:C:2005:348) priėmimo skirta daugiau kaip 20 sprendimų ir nutarčių.

3 B. Clark, J. Dickenson, „Theseus and the labyrinth? An overview of “communication to the public” under ES copyright law: after Reha Training and GS Media where are we now and where do we go from there?“, *European Intellectual Property Review*, Nr. 5/2017, p. 265. Deja, autoriai nepaaiškina, kas šiomis aplinkybėmis yra Minotauras.

4 Be to, pagal doktriną tai gal ir neįmanoma (žr. E. Treppoz, „De l’art jurisprudentiel au rang de feuilleton ou l’impossible systématisation du droit de communication au public“, *Revue trimestrielle de droit européen*, Nr. 4/2017, p. 864).

Teisinis pagrindas

3. 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo[5] 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Valstybės narės nustato autoriams išimtinę teisę leisti arba uždrausti bet kokį savo kūrinių viešą skelbimą laidais ar bevielėmis ryšio priemonėmis, įskaitant savo kūrinių padarymą viešai prieinamais tokiu būdu, kad visuomenės nariai galėtų juos pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku.“

4. 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/115/EB dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje[6] 8 straipsnio 2 dalyje nurodyta:

„Valstybės narės numato teisę į naudotojo mokamą vieningą teisingą atlyginimą už fonogramos, kuri buvo išleista komerciniais tikslais ar atkurta, naudojimą transliavimui bevielio ryšio priemonėmis arba kitokiam viešam paskelbimui, ir užtikrina tokio atlyginimo paskirstymą atitinkamiems atlikėjams ir fonogramos gamintojams. Jeigu atlikėjai ir fonogramų gamintojai nesusitaria dėl atlyginimo pasidalinimo, valstybės narės gali nustatyti atlyginimo padalijimo sąlygas.“

5. Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalis ir Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalis į Švedijos teisę perkeltos atitinkamai *Upphovrättslagen (1960:279)* (1960 m. Autorių teisių įstatymas Nr. 279) 2 straipsnio trečios pastraipos 1 punktu ir 47 straipsniu.

Faktinės aplinkybės, procesas ir prejudiciniai klausimai

6. *Föreningen Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå (Stim) u.p.a.* (Švedijos muzikos kūrinių autorių ir jų leidėjų autorių teisių asociacija, toliau – *Stim*) ir *Svenska artisters och musikers intresseorganisation ek. för.* (Švedijos atlikėjų gretutinių teisių administravimo asociacija, toliau – SAMI) yra Švedijos autorių teisių ir gretutinių teisių kolektyvinio administravimo asociacijos.

7. *Fleetmanager Sweden AB* (toliau – *Fleetmanager*) ir *Nordisk Biluthyrning AB* (toliau – NB) yra Švedijoje įsteigtos automobilių nuomos bendrovės. Jos tiesiogiai arba per tarpininkus nuomoja automobilius su juose įrengtais radijo imtuvais ne ilgesniam kaip 29 dienų laikotarpiui; tai laikoma trumpalaike nuoma.

8. Pirmajame iš dviejų ieškinių, kuriuos nagrinėjant šioje byloje pateikti prejudiciniai klausimai, *Stim* prašė priteisti iš *Fleetmanager* jai sumokėti 369 450 Švedijos kronų (SEK) (apie 34 500 EUR) ir palūkanas dėl to, kad *Fleetmanager* be *Stim* leidimo prisidėjo prie to, kad tretieji asmenys padarė muzikos kūrinius viešai prieinamus, kaip tai suprantama pagal autorių teises, sudarydami visuomenei galimybę trumpam laikui naudotis automobiliais su juose įrengtais radijo imtuvais.

9. *Tingsrätt* (Pirmosios instancijos teismas, Švedija) konstatavo, kad automobilių su juose įrengtais radijo imtuvais nuoma reiškia viešą paskelbimą, kaip tai suprantama pagal 1960 m. Autorių teisių įstatymą Nr. 279, ir kad reikalavimas sumokėti atlyginimą iš esmės yra pagrįstas. Tačiau minėtas teismas taip pat konstatavo, kad *Fleetmanager* nedalyvavo taip pažeidžiant autorių teises, todėl *Stim* ieškinį atmetė. Šis sprendimas buvo paliktas galioti apeliacinėje instancijoje. Pastarąjį sprendimą *Stim* apskundė *Högsta domstolen* (Aukščiausiasis Teismas, Švedija).

5 OL L 167, 2001, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 230 ir klaidų ištaisymas OL L 314, 2008 11 25, p. 16.

6 OL L 376, 2006, p. 28.

10. Vykstant antrajam ginčui NB pareiškė ieškinį *Patent- och marknadsdomstolen* (Intelektinės nuosavybės ir komercinių bylų teismas, Švedija), prašydama pripažinti, kad ji neprivalo sumokėti SAMI atlyginimo už fonogramų naudojimą laikotarpiu nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2016 m. gruodžio 31 d., atsižvelgiant į tai, kad transporto priemonėse, kurios nuomojamos privatiems asmenims ir verslo klientams, yra radijo imtuvas ir CD grotuvas.

11. *Patent- och marknadsdomstolen* (Intelektinės nuosavybės ir komercinių bylų teismas) konstatavo, kad 1960 m. Autorių teisių įstatymą Nr. 279 reikia aiškinti atsižvelgiant į Direktyvą 2001/29 ir kad pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją atitinkamas naudojimas, minimas Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalyje, atitinka „viešą paskelbimą“ pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį. Minėtas teismas taip pat konstatavo, kad NB, sudarydama galimybę nuomojamuose automobiliuose naudotis radijo imtuvais, sudarė ir galimybę šių automobilių nuomininkams klausytis fonogramų, todėl kalbama apie „paskelbimą“. Be to, minėtas teismas buvo tos nuomonės, kad tenkinami ir kiti kriterijai, skirti nustatyti, ar buvo „viešas paskelbimas“. Remdamasis SAMI pateiktais įrodymais, jis konstatavo, kad 11 automobilių buvo išnuomota vidutiniškai 528 kartus per metus. *Patent- och marknadsdomstolen* (Intelektinės nuosavybės ir komercinių bylų teismas) iš to padarė išvadą, kad NB turi sumokėti SAMI atlyginimą, ir šios bendrovės ieškinį atmetė. Tačiau šį sprendimą panaikino apeliacinė instancija, *Patent- och marknadsöverdomstolen* (Intelektinės nuosavybės ir komercinių bylų apeliacinis teismas, Švedija). SAMI pastarąjį sprendimą apskundė *Högsta domstolen* (Aukščiausiasis Teismas).

12. Šiomis aplinkybėmis *Högsta domstolen* (Aukščiausiasis Teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar automobilių, kuriuose standartiškai yra įrengti radijo imtuvai, nuoma reiškia, kad asmuo, kuris nuomoja automobilius, yra naudotojas, kuris viešai paskelbia kūrinį, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį ir pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį?

2. Kokią reikšmę turi (jei apskritai turi) automobilių nuomos veiklos mastas ir nuomos trukmė?“

13. Prašymas priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismui pateiktas 2018 m. lapkričio 30 d. Rašytines pastabas pateikė pagrindinės bylos šalys ir Europos Komisija. Šioms šalims buvo atstovauta 2019 m. lapkričio 6 d. vykusiame posėdyje.

Analizė

Dėl pirmojo prejudicinio klausimo

14. Pirmuoju prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar automobilių, kuriuose įrengti radijo imtuvai, nuoma reiškia viešą kūrinio paskelbimą, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį ir Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį.

15. Pirmiausia primintina, kad pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją sąvoką „viešas paskelbimas“, vartojamą abiejose minėtose nuostatose, reikia aiškinti kaip turinčią tokią pačią reikšmę[7]. Taigi atsakymas, kurį Teisingumo Teismas pateiks šioje byloje, turės tokią pačią reikšmę aiškinant abi minėtas direktyvas, neatsižvelgiant į terminologinius skirtumus įvairiose jų kalbinėse versijose, be kita ko, versijoje švedų kalba.

7 2016 m. gegužės 31 d. Sprendimas *Reha Training* (C-117/15, EU:C:2016:379, 33 punktas).

16. Pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį autoriai turi išimtinę teisę leisti arba uždrausti bet kokį savo kūrinių viešą skelbimą. Taigi autoriai gali, be kita ko, gauti atlyginimą už savo kūrinių naudojimą, kai šie viešai paskelbiami.

17. Pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį analogiška išimtinė teisė nesuteikiama. Tačiau šia nuostata atlikėjams ir fonogramų gamintojams užtikrinamas teisingas atlyginimas už viešą fonogramos paskelbimą.

18. Nei Direktyvoje 2001/29, nei Direktyvoje 2006/115 nėra pateikta teisinė sąvokos „viešas paskelbimas“ apibrėžtis. Tam tikri patikslinimai, susiję su tuo, kaip reikia suprasti šią sąvoką, kyla iš Direktyvos 2001/29 23 konstatuojamosios dalies. Šioje dalyje nurodyta, kad ši sąvoka turėtų būti suprantama kaip apimanti bet kokį viešą paskelbimą visuomenės nariams, nesantiems toje vietoje, iš kurios skelbiama. Viešo paskelbimo teisė turėtų apimti bet kokį kūrinio transliavimą ar retransliavimą laidais ar bevielėmis priemonėmis, įskaitant transliavimą per radiją ar televiziją. Šios direktyvos 27 konstatuojamojoje dalyje priduriama, kad vien tik fizinių priemonių teikimas viešam paskelbimui savaime nereiškia viešo paskelbimo.

19. Taip pat primintina, kad techniniu požiūriu viešas paskelbimas gali būti dviejų pagrindinių formų: kūrinio paskelbimas siaurąja prasme ir jo padarymas viešai prieinamo. Pirmuoju atveju būtent naudotojas, esantis toje vietoje, iš kurios skelbiama, nusprendžia dėl paskelbimo techninio pobūdžio ir momento, kada paskelbimas įvyks, potencialiems šio paskelbimo adresatams galint jį priimti arba ne. Antruoju atveju kūrinys yra padarytas nuolat prieinamas adresatams, kurie gali juo naudotis, patys pasirinkdami vietą ir laiką. Pastarasis atvejis susijęs pirmiausia su užsakomosiomis paslaugomis ir internetu. Šioje byloje, kuri susijusi su kūrinių transliavimu per radiją, kalbama apie pirmąjį atvejį, t. y. paskelbimą siaurąja prasme.

20. Kelios bylos yra suteikusios Teisingumo Teismui progų apibrėžti sąvokos „viešas paskelbimas“ reikšmę.

21. Pirmiausia Teisingumo Teismas konstatavo, kad viešą paskelbimą turi sudaryti du kumuliaciniai elementai: saugomo dalyko paskelbimo veiksmas ir adresatai, kuriems šis paskelbimas skirtas [8].

22. Siekiant atsakyti į šioje byloje pateiktą pirmąjį prejudicinį klausimą reikia nustatyti, ar yra šie du elementai automobilių, kuriuose įrengti radijo imtuvai, nuomos atveju.

23. Savaime suprantama – ir šio teiginio šalys, beje, neginčijo, – kad automobilių nuomos bendrovės neatlieka transliavimo per radiją veiksmų, juos atlieka radijo transliuotojai. Tačiau dėl to *a priori* neatmestina galimybė, kad šių bendrovių vykdoma veikla atsižvelgiant į Teisingumo Teismo jurisprudenciją gali būti laikoma susijusia su išimtine viešo paskelbimo teise, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį ir Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį.

24. Kalbant apie paskelbimo veiksmą, Teisingumo Teismas tokio veiksmo atlikimą konstatavo esant įvairioms aplinkybėms, reiškiančiomis ne vien paprastą tiesioginį kūrinio paskelbimą, pavyzdžiui, transliuojant per radiją.

25. Taigi Teisingumo Teismas nusprendė, kad viešu paskelbimu laikoma tai, jog viešbučiai suteikia savo klientams prieigą prie saugomų kūrinių, kambariuose įrengdami televizorius ir per juos išplatindami televizijos signalą, gaunamą iš pagrindinės antenos [9]. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas atskyrė vien tik fizinių priemonių tiekimą, nereiškiantį viešo paskelbimo, ir aplinkybę, kad per šias priemones išplatinamas signalas, kurią apima ši sąvoka [10].

8 Žr. neseniai priimtą 2018 m. rugpjūčio 7 d. Sprendimą *Renckhoff* (C-161/17, EU:C:2018:634, 19 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

9 2006 m. gruodžio 7 d. Sprendimas *SGAE* (C-306/05, EU:C:2006:764, rezoliucinės dalies 1 punktas).

10 2006 m. gruodžio 7 d. Sprendimas *SGAE* (C-306/05, EU:C:2006:764, 46 punktas).

26. Tas pats taikytina ir tuo atveju, kai viešbutyje įrengiami ne televizoriai, o priemonės, leidžiančios klausytis kompaktinių diskų, ir pateikiami patys šie diskai [11]. Iš tikrųjų toks viešbutis, suteikdamas savo klientams tiek technines priemones, leidžiančias naudotis saugomais kūriniais, tiek pačius šiuos kūrinius fonogramų kompaktiniuose diskuose forma, atlieka šių saugomų kūrinių viešą paskelbimą [12].

27. Viešas paskelbimas yra ir tai, kad visuomenei prieinamos įstaigos valdytojas sąmoningai leidžia visuomenei naudotis saugomais kūriniais, transliuojamais per šioje įstaigoje įrengtą televizorių arba radiją [13].

28. Viešas paskelbimas gali būti ir tai, kad transliuojamos laidos įrašomos ir jų kopijos visuomenei pateikiamos naudojantis interneto nuotolinio įrašymo „debesyje“ paslauga (angl. *cloud computing*) [14].

29. Kalbant taip pat apie interneto sritį, viešu paskelbimu laikytinas ne tik kūrinio paskelbimas interneto svetainėje [15], bet ir tai, kad pateikiamos nuorodos, ant kurių galima spragtelėti, į saugomus kūrinius, esančius kitoje interneto svetainėje [16]. Be to, dėl tokio kvalifikavimo nebūtina, kad šios nuorodos būtų pateiktos interneto svetainėje, jos taip pat gali būti iš anksto įrašytos į multimedijos grotuvo, t. y. techninės priemonės, programinę įrangą. Tokiu atveju viešas paskelbimas yra tai, kad suteikiami šie multimedijos grotuvai [17]. Vis dėlto kaip ir byloje, kurioje priimtas *Sprendimas SGAE* [18], paskelbimu laikomas ne paprastas techninių priemonių suteikimas, o tai, kad jose pirmiau buvo įrašytos nuorodos į kūrinius, pateikiamus naudojimuisi internete (be autorių teisių į juos turėtojų leidimo) [19].

30. Galiausiai paskelbimo veiksmą reiškia dalijimosi rinkmenomis internete platformos lygiarangių (*peer-to-peer*) tinkle pateikimas ir administravimas [20].

31. Vertindamas, ar esama viešo paskelbimo veiksmo, Teisingumo Teismas pabrėžė neišvengiamą naudotojo, kuris labai gerai žino, ką daro, kai suteikia visuomenei prieigą prie saugomų kūrinių, vaidmenį [21].

32. Tačiau šis naudotojo įsikišimas negali apsiriboti saugomais kūriniais leidžiančiomis naudotis techninėmis priemonėmis, kaip antai radiju ar televizoriumi, kompaktinių diskų ar multimedijos grotuvais. Iš tikrųjų toks ribotas įsikišimas prilygintinas vien techninių priemonių suteikimui, kuris, taikant aiškinimo taisyklę, nurodytą Direktyvos 2001/29 27 konstatuojamojoje dalyje, nereiškia viešo paskelbimo.

33. Tam, kad būtų konstatuotas viešas paskelbimas, naudotojo įsikišimas būtinai turi būti susijęs su pačiais saugomais kūriniais, t. y. su paskelbimo turiniu.

11 2012 m. kovo 15 d. Sprendimas *Phonographic Performance (Ireland)* (C-162/10, EU:C:2012:141, rezoliucinės dalies 3 punktas).

12 2012 m. kovo 15 d. Sprendimas *Phonographic Performance (Ireland)* (C-162/10, EU:C:2012:141, 62 punktas).

13 Žr., be kita ko, 2011 m. spalio 4 d. Sprendimą *Football Association Premier League ir kt.* (C-403/08 ir C-429/08, EU:C:2011:631, rezoliucinės dalies 7 punktas), taip pat 2016 m. gegužės 31 d. Sprendimą *Reha Training* (C-117/15, EU:C:2016:379, paskutinis rezoliucinės dalies sakinys).

14 2017 m. lapkričio 29 d. Sprendimas *VCAST* (C-265/16, EU:C:2017:913, 46–49 punktai).

15 2018 m. rugpjūčio 7 d. Sprendimas *Renckhoff* (C-161/17, EU:C:2018:634, 21 punktas).

16 2014 m. vasario 13 d. Sprendimas *Svensson ir kt.* (C-466/12, EU:C:2014:76, 20 punktas). Nors šiame sprendime Teisingumo Teismas nuorodų į kitus turinius, laisvai pasiekiamus internete, pateikimo nepripažino viešu paskelbimu, taip buvo todėl, kad nebuvo naujos visuomenės dalies, kuriai toks paskelbimas būtų buvęs skirtas (žr. šio sprendimo 27 punktą).

17 2017 m. balandžio 26 d. Sprendimas *Stichting Brein* (C-527/15, EU:C:2017:300, 42 punktas).

18 2006 m. gruodžio 7 d. sprendimas (C-306/05, EU:C:2006:764).

19 Žr. 2017 m. balandžio 26 d. Sprendimą *Stichting Brein* (C-527/15, EU:C:2017:300, 39–41 punktai).

20 2017 m. birželio 14 d. Sprendimas *Stichting Brein* (C-610/15, EU:C:2017:456, 39 punktas).

21 Žr. neseniai priimtą 2017 m. balandžio 26 d., Sprendimą *Stichting Brein* (C-527/15, EU:C:2017:300, 31 punktas).

34. Šis įsikišimas į paskelbimo turinį gali vykti įvairiai. Gali būti perduodamas signalas į viešbučio kambariuose įrengtus televizorius, kompaktinių diskų kartu su jų grotuvais suteikimas, televizijos laidų rodymas viešose erdvėse, interneto nuorodų, nukreipiančių į saugomus kūrinius, naudojimas arba išankstinis įrašymas į multimedijos grotuvą, transliuojamų laidų įrašymas arba su kūriniais susijusių metaduomenų indeksavimas naudojantis lygiarangių (*peer-to-peer*) tinklu.

35. Nė viena iš šių įvairių įsikišimo formų (pati) nėra būtina tam, kad būtų galima konstatuoti, jog yra atliktas paskelbimo veiksmas. Tačiau jas visas sieja bendras požymis – tiesioginis ryšys tarp naudotojo įsikišimo ir taip paskelbtų saugomų kūrinių. Šis bendras požymis yra pagrindinis veiksnys, be kurio nebūtų galima kalbėti apie paskelbimo veiksmą.

36. Todėl nepritariu ieškovių pagrindinėje byloje argumentams, pagal kuriuos Teisingumo Teismas nenustatė tokio bendrojo reikalavimo siekiant konstatuoti viešo paskelbimo veiksmo buvimą. Iš tikrųjų Teisingumo Teismas aiškiai neįtvirtino šio reikalavimo kaip bendrojo principo, kadangi jis neatsiejamas nuo pačios sąvokos „viešas paskelbimas“, nes šio paskelbimo turinį būtinai turi sudaryti saugomi kūriniai. Vis dėlto šis reikalavimas įsikišti į paskelbimo turinį, nors ir nėra aiškiai nurodytas, netiesiogiai pateikiamas visuose Teisingumo Teismo sprendimuose, kuriuose jis konstatavo paskelbimo veiksmo buvimą.

37. Tai pirmiausia matyti iš sprendimų, kuriuose Teisingumo Teismas skiria viešo paskelbimo veiksmą ir vien techninių priemonių suteikimą. Teisingumo Teismas juose pabrėžė svarbiausią paskelbimo veiksmo buvimo veiksnį – tiesioginį įsikišimą į paskelbimo turinį, ir šis veiksnys skiriasi nuo priemonių suteikimo. Taigi paskelbimo veiksmą reiškia ne televizorių įrengimas viešbučio kambariuose, o signalo išplatinimas [22]. Analogiškai kompaktinių diskų suteikimas nereiškė tokio veiksmo, kai kartu nebuvo suteikti šie diskai, nes norint naudotis saugomais kūriniais būtini abu šie elementai [23]. Taip pat nesant iš anksto įrašytų nuorodų, leidžiančių internete naudotis saugomais kūriniais, vien dėl multimedijos grotuvų suteikimo Teisingumo Teismas negalėjo nuspręsti, kad buvo atliktas paskelbimo veiksmas [24].

38. Taigi, mano nuomone, gana akivaizdu, kad automobilių nuomos bendrovės neatlieka jokio įsikišimo, tiesiogiai susijusio su kūriniais ar fonogramomis, kurie yra transliuojami ir kurių gali klausytis jų klientai per radijo imtuvus. Šios bendrovės tik suteikia savo klientams automobilius, kuriuose jų gamintojai įrengė radijo imtuvus. Šių bendrovių klientai patys nusprendžia, ar klausytis transliuojamų laidų ar ne.

39. Automobiliuose įrengti radijo imtuvai sukurti taip, kad gali be jokio papildomo įsikišimo priimti antžemines transliacijas, pasiekiamas jų buvimo zonoje. Taigi vienintelis vykstantis viešas paskelbimas yra radijo transliuotojų atliekamas paskelbimas. Priešingai, šiuo atveju nėra jokio paskesnio viešo paskelbimo, kurį atliktų, be kita ko, automobilių nuomos bendrovės. Taigi *Stim* ir SAMI klientai, leisdami transliuoti saugomus kūrinius, į kuriuos jie turi autorių teises ar gretutines teises, būtinai turėjo atsižvelgti į visus naudotojus, turinčius radijo imtuvus ir esančius transliavimo zonoje, įskaitant radijo imtuvus, įrengtus automobiliuose, nepaisant to, kokiu būdu naudojamasi šiais automobiliais.

40. Vadinasi, automobilių nuomos bendrovės tik suteikia priemones, skirtas leisti atlikti viešą paskelbimą, o tai, atsižvelgiant į Direktyvos 2001/29 27 konstatuojamąją dalį, nėra pats viešas paskelbimas [25]. *Stim* ir SAMI rašytinėse pastabose pateiktas teiginys, kad ši konstatuojamoji dalis susijusi tik su veiklos vykdytojais, kurių specializacija – gaminti arba parduoti įrangą, skirtą paskelbimui naudojantis nuotolinio ryšio priemonėmis, grindžiamas neteisingu Teisingumo Teismo

22 2006 m. gruodžio 7 d. Sprendimas *SGAE* (C-306/05, EU:C:2006:764, 46 punktas).

23 2012 m. kovo 15 d. Sprendimas *Phonographic Performance (Ireland)* (C-162/10, EU:C:2012:141, 62 ir 67 punktai).

24 2017 m. balandžio 26 d. Sprendimas *Stichting Brein* (C-527/15, EU:C:2017:300, 39–41 punktai).

25 Komisija šį teiginį ginčija, teigdama, kad automobilių nuomos bendrovių veiklos tikslas – pateikti automobilius, o ne juose įrengtus radijo imtuvus. Vis dėlto, mano manymu, galima pripažinti, kad, be automobilių, teikiami ir radijo imtuvai. Šiaip ar taip – ir šiuo klausimu pritariu Komisijos požiūriui – šioje byloje bet kuriuo atveju nėra kalbama apie paskelbimo veiksmą.

jurisprudencijos, be kita ko, Sprendimo *SGAE*[26], aiškinimu. Iš tikrųjų Teisingumo Teismas ne kartą konstatavo paskelbimo veiksmo buvimą, tačiau ne dėl atitinkamo naudotojo statuso, o dėl šio naudotojo papildomo įsikišimo, reiškiančio daugiau nei paprastą priemonių suteikimą, pavyzdžiui signalo perdavimą. Byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Stichting Brein*[27], atitinkamas naudotojas kaip tik buvo „veiklos vykdytojas, kurio specializacija – multimedijos grotuvų tiekimas“. Vis dėlto Teisingumo Teismas konstatavo paskelbimo veiksmo buvimą atsižvelgdamas į šių grotuvų programinės įrangos turinį.

41. Taip pat negalima pritarti *Stim* ir SAMI argumentui, jog automobilių nuomos bendrovių atsakomybė turi kilti dėl to, kad jos savo klientams leidžia naudotis vietomis, kurias *Stim* ir SAMI laiko „viešomis“, t. y. nuomojamų automobilių salonais, kuriuose galima klausytis saugomų kūrinių per šiuose automobiliuose įrengtus radijo imtuvus. Kaip ir pačių radijo imtuvų suteikimas, vietos, kurioje galima naudotis šiais imtuvais, „teikimas“ nereiškia paskelbimo veiksmo, jei nėra naudotojo įsikišimo, susijusio su šio paskelbimo turiniu, t. y. saugomais kūriniais.

42. Tačiau pritariu *Stim* ir SAMI požiūriui, pagal kurį tai, kad radijo imtuvus automobiliuose įrengė automobilių gamintojai, neturi reikšmės. Vis dėlto vadovaujantis tokia pačia logika neturi reikšmės ir tai, ar automobilių nuomos bendrovės nenori, kaip teigia *Stim* ir SAMI, arba negali, kaip tvirtina šios bendrovės, išmontuoti šių radijo imtuvų arba padaryti taip, kad nebūtų įmanoma jais naudotis. Iš tikrųjų šios aplinkybės yra susijusios ne su saugomų kūrinių viešo paskelbimo veiksmais, o tik su techninių priemonių suteikimu, taigi jos pačios nepatenka į autorių teisių taikymo sritį.

43. Galiausiai tai, kad galimybė nuomojamuose automobiliuose klausytis saugomų kūrinių naudojantis šiuose automobiliuose įrengtais radijo imtuvais didina šių automobilių nuomos bendrovių veiklos patrauklumą, taigi ir pelningumą, taip pat neturi reikšmės siekiant atsakyti į klausimą, ar yra viešo paskelbimo veiksmas, ir sprendžiant dėl galimos minėtų bendrovių atsakomybės remiantis autorių teisėmis.

44. Bet kurių techninių priemonių, skirtų atlikti paskelbimą naudojantis nuotoliniu ryšiu arba šį paskelbimą priimti, suteikimas paprastai būna susijęs su veikla, kuria siekiama pelno. Didelė dalis šios veiklos pelningumo grindžiama tuo, kad minėtomis priemonėmis naudojamasi siekiant paskelbti autorių teisių ir gretutinių teisių saugomus kūrinius arba šį paskelbimą priimti; tai pagrindinis tokių priemonių įsigijimo tikslas. Vis dėlto tokių priemonių suteikėjai minėtų teisių turėtojams neturi mokėti jokio atlyginimo[28]. Būtent siekdami, kad būtų išvengta rėmimosi logika, pagal kurią turėtų būti reikalaujama tokio atlyginimo, Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos (PINO) autorių teisių sutarties[29] šalys suderintame paaiškinime dėl šios sutarties 8 straipsnio ir Sąjungos teisės aktų leidėjas Direktyvos 2001/29 27 konstatuojamojoje dalyje nurodė, kad vien techninių priemonių suteikimas neturi būti laikomas viešu paskelbimu. Ar šios priemonės tiekiamos pardavimo, ilgalaikės nuomos, trumpalaikės nuomos forma, ar bet kuriuo kitu būdu, neturi reikšmės.

45. Taigi automobilių, kuriuose įrengti radijo imtuvai, nuomos atveju, mano nuomone, nėra paskelbimo veiksmo, kaip tai suprantama pagal šioje išvadoje nurodytą Teisingumo Teismo jurisprudenciją. Vadinasi, viešo paskelbimo antrojo elemento, t. y. adresatų, nagrinėti nėra pagrindo.

46. Todėl į pirmąjį prejudicinį klausimą siūlau atsakyti, kad Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį ir Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad automobilių, kuriuose įrengti radijo imtuvai, nuoma nereiškia viešo paskelbimo, kaip tai suprantama pagal šias nuostatas.

26 2006 m. gruodžio 7 d. sprendimas (C-306/05, EU:C:2006:764).

27 2017 m. balandžio 26 d. sprendimas (C-527/15, EU:C:2017:300).

28 Išskyrus atvejį, kai prireikus atlyginama už atgaminimą asmeniniam naudojimui, kaip nurodyta Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte.

29 Pasirašytos 1996 m. gruodžio 20 d. Ženevoje ir Europos Sąjungos vardu patvirtintos 2000 m. kovo 16 d. Tarybos sprendimu 2000/278/EB (OL L 89, 2000, p. 6; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 33 t., p. 210).

Dėl antrojo prejudicinio klausimo

47. Antruoju prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar į pirmąjį klausimą pateiktinam atsakymui gali turėti reikšmės automobilių nuomos veiklos mastas ir nuomos trukmė.

48. Atsižvelgiant į tai, kaip siūlau atsakyti į pirmąjį prejudicinį klausimą, atsakymas į antrąjį klausimą gali būti tik neigiamas. Aptariama veikla nereiškia viešo paskelbimo, kaip tai suprantama pagal minėtas nuostatas, neatsižvelgiant į šios veiklos mastą ir nuomos trukmę.

49. Vien siekdamas išsamumo glaustai išnagrinėsiu antrąjį prejudicinį klausimą tam atvejui, jei Teisingumo Teismas į pirmąjį klausimą atsakytų teigiamai.

50. Pagal suformuotą jurisprudenciją visuomenę, kuriai skirtas paskelbimas, turi sudaryti galimai neapibrėžtas, bet gana didelis asmenų skaičius, todėl yra minimali riba, neleidžianti įtraukti į šią sąvoką labai mažo ar nereikšmingo atitinkamų žmonių skaičiaus. Be to, reikia atsižvelgti į kumuliacinį poveikį, kurį lemia saugomų kūrinių padarymas viešai prieinamų ne tik adresatams, kurie gali jais naudotis tuo pačiu metu, bet ir adresatams, kurie gali jais naudotis vieni po kitų [30].

51. Žinoma, šios sąvokos yra neapibrėžtos ir jų aiškinimas labai priklauso nuo kiekvienu konkrečiu atveju susiklosčiusių aplinkybių. Vis dėlto manau, kad jei transporto priemonių nuomos veiklą sudaro ne pavieniai nuomos atvejai ir ji yra nuolatinio pobūdžio, vieni kitus keičiančių klientų skaičius yra pakankamai didelis, kad nereikšmingo skaičiaus riba būtų peržengta. Pirmiausia šie klientai nesudaro konkrečios asmenų grupės, kurią galima prilyginti apibrėžtam privačių asmenų ratui [31]. Taigi tokios veiklos mastas, su sąlyga, kad ši veikla yra nuolatinio pobūdžio, neturi reikšmės vertinant, ar esama viešo paskelbimo.

52. Dėl automobilių nuomos trukmės pažymėtina, kad ieškovės pagrindinėje byloje skiria trumpalaikę nuomą, apibrėžiamą kaip trunkančią ne ilgiau kaip 29 dienas, ir ilgalaikę nuomą. Jos teigia, kad pradedant nuo 30 dienų automobilio nuoma reiškia nebe viešą vietą, o privačią vietą, todėl radijo imtuvo buvimas automobilyje nebereiškia viešo paskelbimo.

53. Tačiau Teisingumo Teismas jau turėjo progą nuspręsti, kad vietos, kurioje naudojamasi viešu paskelbimu, viešas ar privatus pobūdis neturi reikšmės vertinant tokio paskelbimo buvimą, antraip viešo paskelbimo teisė netektų prasmės [32].

54. Taigi transporto priemonės nuomos trukmė ir jos nulemtas tariamas viešas ar privatus šios priemonės pobūdis neturi reikšmės vertinant, ar esama viešo paskelbimo.

55. Todėl, jei Teisingumo Teismas į pirmąjį prejudicinį klausimą atsakytų teigiamai, šiam atsakymui, kaip ir neigiamam atsakymui, neturėtų reikšmės nei transporto priemonių nuomos veiklos mastas, nei šios nuomos trukmė.

30 Žr. neseniai priimtą 2017 m. birželio 14 d. Sprendimą *Stichting Brein* (C-610/15, EU:C:2017:456, 41 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

31 Žr., *a contrario*, 2012 m. kovo 15 d. Sprendimą *SCF* (C-135/10, EU:C:2012:140, 95 punktas).

32 2006 m. gruodžio 7 d. Sprendimas *SGAE* (C-306/05, EU:C:2006:764, 50, 51 ir 54 punktai).

Išvada

56. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau į *Högsta domstolen* (Aukščiausiasis Teismas, Švedija) pateiktus prejudicinius klausimus atsakyti taip:

2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo 3 straipsnio 1 dalį ir 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/115/EB dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje 8 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad automobilių, kuriuose įrengti radijo imtuvai, nuoma nereiškia viešo paskelbimo, kaip tai suprantama pagal šias nuostatas.